

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовао комисију Комисију је именovalo Наставно-научно веће Филолошког факултета на седници од 27.4.2016. године. 2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: 1. др Александра Вранеш, редовни професор, библиотекарство и библиографија, 27.10.2004. године, Филолошки факултет Универзитета у Београду 2. др Драгана Грујић, доцент, библиотекарство, 18.11.2014. године, Филолошки факултет Универзитета у Београду 3. др Гордана Ђоковић, доцент, библиотекарство, 18.11.2014. године, Филолошки факултет Универзитета у Београду 4. др Татјана Ђуришић Бечановић, ванредни професор, тумачење књижевног дјела, 19.11.2015. године, Филолошки факултет Универзитета Црне Горе
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме: Славица, Петар Гостимировић 2. Датум рођења, општина, република: 30. 01. 1977, Зајечар, Србија 3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: 7.6. 2011. Филолошки факултет, Београд. <i>Етика у библиотекарству</i> 4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Библиотекарство и библиографија
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
<i>Библиографија часописа „Развитак“ са књижевно историјском студијом</i>
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.
Докторска дисертација Славице Гостимировић обима од 405 страница састоји се из две целине – студије и библиографије. Први део докторске дисертације Славице Гостимировић представља књижевно историјску студију у којој су сагледане културне, друштвене, политичке и историјске прилике које су утицале на покретање часописа, као и на његову концепцију. Подељен је у целине које прате

постојање часописа кроз четири раздобља, временски веома удаљена. Прва два су у вези с ауторима, сарадницима и историјским приликама, а друга два представљају сећање на претходне. У уводном одељку (стр. 10-13) дефинисане су основне теме, полазишта и методологија рада. Поглавље *Књижевно-културни часопис „Развитак“ 1910. године* (стр. 14–41) подељено је у логичке целине које обухвата прилике које су претходиле настанку часописа и покретање „Развитка“ 1910. године с посебним освртом на Петра Кочића као уредника и његове прве сараднике – Косту Мајкића и Васу Глушца. Детаљно су објашњени разлози покретања часописа, његова даља судбина и значајна културна, историјска и политичка улога коју је у турбулентном историјском периоду аустроугарске анексије Босне, одиграо. Часопис је послужио као инструмент за постизање јединственог циља ондашњег грађанства и сељаштва - очување отаџбине.

Трећи део докторске тезе насловљен као *Поново покретање „Развитка“ 1935. године* (стр. 42-54) обухвата друго раздобље часописа - до 1941. године. У амбијенту све јаче друштвено-политичке поларизације око питања да ли ће демократија бити извојевана и да ли ће победити социјална правда, када је унутар појединих културних установа и друштава у Бањалуци започињала борба за политички престиж између напредних и конзервативних елемената, након 25 година од изласка из штампе првог броја „Развитка“ дошло је до његовог поновног покретања, захваљујући групи бањалучких интелектуалаца окупљених у културном друштву „Змијање“, које је основано у Бањалуци крајем 1932. године. Власници и издавачи часописа били су Јово Зубовић и Бранко Чубриловић, који су му у почетку били и уредници, а затим су уређивачки рад наставили Коста Мајкић, Петар Гаковић и Милан Јанковић. Ова целина садржи потпоглавља - *Бранко Чубриловић као уредник и покретач друге серије* и *Чубриловићеви сарадници*. Након сагледане структуре две серије часописа – из 1910. и 1935. (стр. 50-70), следи нова целина и нови период часописа од 1972. до 1975. године (стр. 72-76). Књижевна заједница „Петар Кочић“ из Београда, у настојањима да освежи успомену на Петра Кочића и да врати сећање на књижевно-културни часопис „Развитак“, ослањајући се на Кочићев часопис из 1910. године, покреће 1972. године „Нову серију“ часописа „Развитак“. Водећи се мотивима својих претходника и геслом „Да наставимо“, познати „кочићолог“ Миодраг М. Вулин 1999. године поново покреће истоимени часопис (стр. 77-79). Иако часопис није заживео, 183 странице одлично конципираних рубрика, квалитетних научних текстова, критичких огледа и приказа, обухваћене су овом студијом и библиографијом.

Други део докторске дисертације обухвата аналитичку, анотирану библиографију часописа од 1485 библиографских јединица (стр. 80-384), коју прати именски регистар (стр. 385-400).

У *Закључку* кандидаткиња резимира своје резултате.

Докторску дисертацију прати списак литературе коришћен приликом израде тезе.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Предмет докторске дисертације је часопис „Развитак“ који се бавио многобројним књижевним, просветним, културним, политичким и друштвеним питањима. Његова садржина сагледана је кроз богату библиографију у којој је аналитички обрађено и систематизовано 1485 библиографских јединица од чега из 1910. године 73, од 1935. до 1941. године 896, за период од 1972. до 1975. – 499 и из 1999. године 17 библиографских јединица. Јединице су устројене азбучним редом, према презимену аутора, а у оквиру истог аутора разврстане су хронолошки. Овде је реч о исцрпној, потпуној библиографији, јер је кандидаткиња обрадила све чланке који су током четири различита периода излажења часописа објављивани. Према облику је самостална, а према врсти извора примарна, јер је рађена *de visu*, на основу виђеног материјала. С обзиром на период излажења „Развитка“, у погледу хронолошког одређења, библиографија овог часописа је ретроспективна. У складу са библиографским стандардом, одредница је ћирилична, као и напомене, док је сам опис дат језиком и писмом публикације, односно описиваног чланка. Како је

„Развитак“ имао прекиде у излагању и мењао уреднике, заступљена су оба писма – ћирилично и латинично, што се огледа и у библиографском опису.

Библиографија пружа увид у разнородну садржину и богатство часописа. Часопис је посебну пажњу поклањао обележавању значајних јубилеја – поводом двадесете годишњице од смрти Петра Кочића, новембарски број „Развитка“ 1936. године доноси, уз репродукцију његове фигуре са споменика, 12 пригодних чланака о Петру Кочићу. Библиографија открива да су у периоду излагања часописа од 1972. до 1975. објављена четири тематска броја часописа. Један посвећен нашем нобеловцу - „80 година Ива Андрића“, затим тематски број „80 година Мирослава Крлеже“. Број 4-6 из 1974, посвећен је слободи Београда, садржане су тематске песме и приповетке о Београду, слободи, пркосности града, државе и људи. Посебан број посвећен је македонској књижевности. У њему је објављено 36 песама савремених македонских песника, као што су Ацо Шопов, Гане Тодоровски, Матеја Матевски... У једном сегменту ова библиографија постаје терцијална, односно библиографија библиографија. Наиме, током излагања часописа 1972. у рубрици „Библиографија“ могу се наћи библиографије Васка Попе, Иве Андрића, Бранка Миљковића, Момчила Настасијевића.

Посебна вредност библиографије је у исцрпним анотацијама. Уз особину доследности у описивању садржаја према међународном стандарду за библиографски опис саставних делова - ISBD (CP), библиографија доноси анотације које су одмерене у погледу субјективног оцењивања формалног изгледа публикације, њеног садржаја, квалитета, доприноса... Углавном је реч о реферативним анотацијама чији значај је давно препознат и поступно равнијан још на страницама *Гласника Српске краљевске академије, Прилога за књижевност, језик, историју и фолклор и Јужнословенског филолога*. Уз складну форму библиографске јединице, анотације су стилски коректне, језгровито одражавају смисао и суштину текста на који се односе. Библиографија је ради лакшег сналажења опремљена и пратећим именским регистром. Разрешени иницијали и псеудоними стављени су осим у одредницу и, у угластим заградама, на крају библиографске јединице.

Кандидаткиња је испољила све карактеристике доброг библиографа - истраживачку акрибичност, тачност, поузданост, доследност, прегледност и максималну потпуност у описивању, усклађену са унапред задатим правилима, која је јединствено примењивала, што све заједно обезбеђује научност библиографије.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији уз напомену:

1. Корисници савремене библиотеке : стручни скуп Друштва библиотекара и Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске / Славица Гостимировић. – У: Читалиште : научни часопис за теорију и праксу библиотекарства (Панчево). – Год. XI (2012), бр. 21, стр. 106.
2. Национална библиографија Републике Српске / Славица Гостимировић. – У: Библиотекарство Српске : часопис из области библиотекарства и библиотечно-информационе дјелатности. – Год. IV (2013), бр. 3-4, стр. 44-58.
3. Утицај процеса глобализације на библиотекарство / Славица Гостимировић, Слободан Симић. – У: Наука и глобализација : зборник радова са научног скупа (Пале, 17-19 мај 2013). – Књ. 8, Том 1/2. – Год. 2014. - стр. 933-944.

Навести називе радова, где и када су објављени. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Приликом израде докторске дисертације остварени су постављени циљеви истраживања. Иако је изучавање и описивање периодике истраживачки приметно и захтевно, резултати су драгоцени,

информативни и инспиративни. Још је Георгије Магарашевић истицао значај периодике као носиоца културног напретка, што је и библиографијом овог часописа потврђено. Упркос тешким временима, јављају се моћне идеје, слободарски покрети и истакнути појединци, борци за ослобођење и национално уједињење окупљени око часописа „Развитак“. Првих седам годишта „Развитка“, рефлектујући дешавања тога доба, нуди сведочанство о минулим временима. „Нова серија“ представља савремену југословенску књижевност која се рађала у потпуно другачијем окружењу, у систему братства и јединства, једнакости и социјалне правде. Ауторка закључује да је први период значајнији за историјска, а други за књижевна проучавања, јер су у њему објављена дела еминентних, надалеко познатих књижевника. У уређивачкој политици, настанку, развоју, поновном покретању разазнају се два различита приступа, али и једна заједничка личност која их спаја - Петар Кочић. Овај часопис је оставио неизбрисив траг у културној историји, те је изработом библиографије и студије приказана његова вредност и значај, а самим тим је и потврђена почетна хипотеза докторске дисертације.

Изучавање околности под којима је часопис у више наврата покретан, упознавање са уделом уредника у профилисању и попуњавању гласила, спознавање односа читалачке публике према часопису у различитим временским периодима, разрешавање иницијала и уклањање дилема око ауторства, представљају значај ове дисертације која је спој књижевно - историјског предговора, библиографије и корисних индекса (личних имена, анонима, иницијала и псеудонима) и као таква преставаља допринос библиографском истраживању и ретроспективној библиографији.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

НАПОМЕНА: Навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Комисија сматра да је кандидат Славица Гостимировић у својој дисертацији *Библиографија часописа „Развитак“ са књижевно историјском студијом* успешно обрадила тему поштујући принципе научне објективности. Како до сада часопис „Развитак“ није био предмет аналитичког библиографског изучавања, овај рад представља оригинално и самостално научно дело. Кандидат је резултате свог истраживања протумачио на релевантан начин и приказао их прегледно и систематично.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

Научно-наставном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да прихвати извештај о дисертацији *Библиографија часописа „Развитак“ са књижевно историјском студијом* и упути га Већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Београду, како би кандидаткиња била позвана на усмену одбрану рада.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

др Александра Вранеш, редовни професор

др Драгана Грујић, доцент

др Гордана Ђоковић, доцент

др Татјана Ђуришић Бечановић, ванредни професор